

KREŠTĀN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANACH.

Predplatná cena:

Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 > — >
 Na štvrt roka — > 60 >
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Spisujú a vydávajú:

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
 a **GERHARD NÉMETH.**
 Dočasný hlavný spolupracovník:
JOZEF N. JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti
 VIII. ker., Práter-úlica 44.

sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
 pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
 Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku
 je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Milkovanie politické,

čili: ktorí veria jedon druhému.

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, ponevác semeno našich vznesených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Kreštania! kupujte len u kreštanov!

Už sú tu volby.

tomto týdni vo stredu sa už započnú volby. V okresoch na všetky strany je už rozhodnuté, ktoré heslá majú viac privrzcov medzi voličmi, či heslá kresťanstva, alebo heslá židovsko-zednársko-liberálne. Vieme síce veľmi dobre, že v mnohých okresoch ľudový kandidát si výborne stojí; väčšina je pri ňom, oduševnenosť ľudu ho sprovádza; predsa ale spustil sa nesmieme; zakiaľ len volebný predseda nevyhlási výsledok volby.

A tak tedy práve preto, že už je tu deň volby, treba tým bedlivejšie a pozornejšie nástojíť, aby sa tomu dlhému a ťažkému namáhaniu, ktoré sme vynaložili doposiaľ na obsiahnutie víťazstva ľudovej strany — krky nevykrútily v posledný čas.

Spofahliví mužovia nech sú neprestajne medzi voličmi; nech ich oduševňujú, nech im pripomínajú, že i dľa Sv. Pisma len ten bude spasený, kto až do konca vytrvá. Tak aj ľudový volič len vtedy obsiahne korunu svojho držania, jestli pri ľudovom prápore verne vytrvá až do odhlasovania.

Jestli sa doposiaľ podplácanie a násilie ukazovalo, v tieto poslednie dni sa to desaťnásobnej miere bude činiť, z čoho ale to nasleduje, že i pozornosť i starostlivá neunávnosť ľudových vodcov sa tiež musí zdesaťnásobiť.

Oduševnení, kresťanským duchom naplnení kortešovia nesmú ľud ani na jeden okamih opustiť.

Blízo sú volby, poučme tedy ľud i o tom, jaké figle majú liberáli; nech každý volič vie dobre meno ľudového kandidáta vysloviť; každý volič musí vedieť, ako je on zapísaný, jaký vek má vipísaný. Slovom duchovní a iní vodcovia ľudu nech sa usilujú cestu zamedziť figlom nesvedomitým liberálov, aby sa ani len nemohla opätovať volba stupavská, alebo nitrianska.

Keď bolo veľa vlkov hltavých pod časom uplynutým kortešačky; teraz v tomto poslednom čase ich bude ešte viac, a budú sa oni na všetky strany ochúňať, hľadajúc, koho by prehltli, od prápóra Kristovho odvedli. Nedajme si tedy v posledniu chvíľu pokradnúť voličov, ktorých lež sme sobrali, koľkej práci sme sa museli podrobiť.

Treba najst miestnosť veľkú blízko miesta hlasovania, aby voličia mali kde byť, aby neboli oni nemilosrdnému hovädskému zachádzaniu vystavení.

Treba sa postarať aj o pokrm, aby volič nebol v tak pofutovania hodnom stave postavený, jako sa to v Stupave stalo.

Slovom držme ďaleko od voličov našich všetko pokúšanie, násilie, podplácanie a iné podliactvo; a postarajme sa o to, aby obratné pero všetky proti slobode volebnej a občianskej namerené podlé útoky na papier dalo, tie kúsky tak, jako aj ich pôvodcov, lebo toto vo všetkých rečach europejských bude uverejnené, aby videl civilisovaný svet, jako si váži zednársky liberalismus slobodu volebnú a občiansku.

Vy ale, drahí voličia, poslúchajte vašich vodcov, ktorí pre vašu a vašich dietok budúcnosť sa unujú, namáhajú; zavďačte sa im s tým, že verní zostanete až do konca k tej zátave, ktorú už i dľa krstnej prisahy a kresťanského svedomia ste povinní nasledovať. — Judáš by sa sotva bol obesil, keby nebol prijal tých 30 strieborných, tak i vy neviete, jako vás môže Pán Boh potrestať, čo čaká na vás v tom páde, jestli zaoškľívite svoje vrecko a svoje svedomie judášskymi peniazmi.

Čisté svedomie, statočnosť a kresťanské sebaopovedomie sú na pomoci kresťanovi, aby pokušeniu nepodľahol.

Vy ale ženičky kresťanské, modlite sa vrúcne a vrele zvlášte v tieto dni za víťazstvo ľudových kandidátov.

Pomoz si človeče, i Boh ti pomôže; — znie príslovie; teda urobme všetko, čo z nás vystane, a prosme Boha o pomoc, a uvidíme, že sme sa neunovali darmo. *Redaktor.*

Mužovia, ženy, dietky! modlite sa každodenne za víťazstvo ľudovej strany !!

POLITICKE CHYRY.

Vrele odporúčame kandidáta spojených ľavičiacich strán, Jána Pap všetkým cteným voličom dorogskéh, okresu (ostroh. st.).

Kráľovské knieža a admirál. Kráľ. knieža Karol Štefan preto sa utiaha na svoj statok polský, lebo konflikt vypukol medzi ním a admirálom barónom Sterneckom. To je veľká škoda pre krajinu, že ten múdry a vo vojenskom námorníctve sbehlý úd kráľovskej rodiny utiahnuto ehce stráviť svoj život. Mnohí majú nádej, že keď uplyne čas jeho prázdnin, dá sa nahovoriť a navrátiť.

Nástupca uznulého bývalého ruského ministra zovnútorých záležitostí je Siskin, čomu sa zvlášte tuhší národovci tešia, tak tiež; aj fanatiční staroverci.

Liberálny kňaz. Liberáli veľmi sa tešia, keď sa ku nim i daktory hodnosti-bažiaci kňaz pripojí. Na takého liberálneho kňaza sú potom pyšní a nepovedia mu, aby staral sa o kancel. Dionys Polgár, farár v Čorne, voličom svojim tiež počal vychvalovať krásu liberalizmu. Avšak voličia nechceli liberálneho kňaza počúvať, volali mu abcúg, a keď ďalej pokračoval chváliť liberalizmus, poslucnáčom zdálo sa to primnoho a obhádzali liberálneho víťuza smradlavými vajcami.

Minister Fejérváry čo v službe sa nachádzajúci poňný zbrojnosť, tedy čo služiaci vojak nemá hlasu, aspoň by nemal mať dľa zákona; ponač je ministrom, tak má ku všetkému otvorenú cestu. Hej s neodvisle smýšľajúcimi občanmi ináč zachádzajú, tým ešte i vtedy vezmú hlas, keď im on dľa zákona prináleží. On vystúpi v Temešváre proti Szapárymu.

Krajinské volby — krajinský jarmok.

„Nemz. Ujság“ píše, že to, čo teraz deje sa pri volbách, menovať sa môže krajinským trhom. Vodca liberálov vykrikuje vrah: „Čo je na predaj?“ Na predaj je liberálna strana, na predaj je ablegátsky mandát, okresy, liberálni voličia, na predaj je Uhorsko. Liberáli zaopatřili si peniaze, a do toho nikoho nič. Na závdavok dostane každý liberálny kandidát 4000 zl., ale sľúbiť musí najprv, že bude poslúchať; na kortešačky dostane ešte 6000 zl. a v deň volby dľa potreby. Vyše tisíc kandidátov sa prihlásilo. Liberálny kandidát nepotrebuje žiadneho programu, lebo Bánffy je programom. Toto je, hľa, ten krajinský jarmok.

Kandidát stupavského okresu není Vincenc Havlíček, lež Karol Otočka, fiškál z Prešporuku a zriedkavý syn kresťanstva. Tedy keď aj reverenda kortešuje proti nemu, netreba od neho odstúpiť; on je kandidátom kresťanstva a kandidátom ľudu, pri ňom musí vytrvať tedy ľud kresťanský.

Srbi tiež budú riadne účasť brať pri hlasovaní; celkom určite sú odhodlaní proti vláde sa chovať; oni držia s Ugronom a ľudovou stranou.

Rumuni, aby vedeli čoho sa majú držať pri najbližších volbách, 24. okt. poradu mali, na ktorú každý volebný okres dvoch poverených vyslal.

Prelievanie krvi v breznovskom okrese v ukrutnej miere vypálilo. Četníci na rozkaz vyšší strelilo medzi ľud, štyroch zastrelili a desiatich poranili. Keď už teraz strieľa sa na ľudákov, čo to bude pod volbami. Vyslobod' nás Pane, čím skorej z liberálneho panovania.

Tlač nemecká náramne napáda celé chovanie sa Anglicka. Teraz zas noviny anglické sa vyhrážajú, že jestli tie svady i ďalej potrvajú a vláda i tlač nemecká sa ináč chovať nebudú, Anglicko je hotové vstúpiť na pole nepriateľstva verejného: Tieto otvorené ponosy sa veľmi nepáča nemeckej tlači, ktorá z tej príčiny veľmi napáda anglické noviny, aby nevandrovaly toľko a nechcely plány pliecť miesto nemeckých politických mužov.

Ešte pred volbami,

prosíme ctených horliteľov, aby sa usilovali v tých najširších kruhoch rozširovať

Velký

„Kresťanský kalendár ľudovej strany.“

K dostaniu je u

*Františa Bleszkány, Budapešť, VIII.
Mária-Tereziatér. 9.*

Zlaté ploštice pri volbách.

Už len pár dní máme do volieb krajinských vyslancov. Týchto pár dní musíme múdro použiť k tomu, aby očistili sme okresy a príbytky naše od tých ošklivých ploštíc, ktoré sa teraz pred volbami po celej našej vlasti rozliezly, aby zanečistily chudobné chalúčky ľudu a z chudobných chalupiek aby preliezť mohli do skvostnej budovy krajinského snemu.

Ploštica je ošklivé zvieratko, ktoré rozmnoží sa tam, kde není opatrnosti a čistoty. Beda tomu príbytku, v ktorom zahniezdily sa tieto nemilé stvory. V každom kúte, v každej škáre a štrbine utvoria si hniezdo, z ktorého zvláštne v noci, za tmy vyliezajú, do postele obyvateľov sa vkradnú, aby hlad a žížen svoju krvou ľudskou utíšily.

Milá vlasť naša je teraz tým príbytkom, v ktorom sa tiež krv cicajúce ploštice v nesmiernej počte rozhostily. Není toho okresu volebného, v ktorom nebolo by hniezda ošklivých ploštíc. Ploštice tieto majú len dve nohy, a aby sa statoční voličia nemohli chrániť pred nimi, vychádzajú z hniezd svojich najviac za tmy, usadia sa do začmudených krčiem, začnú cicaf nie krv, lež fabrikové víno, a pri pohárku usilujú sa ukradnúť do rukáva nepozorných voličov, aby potom z jedného rukáva po celom okrese rozprasiť sa mohli. Najprv cicajú len pivo a víno krčmára, potom keď dostaly sa do rukáva voličov, nemilosrdno cicajú krv, svedomitost' a statočnosť oklamaneho ľudu.

Každá poriadna gazdinka starostlivo vymetá, čistí príbytok svoj, aby sa v jej dome ploštice zahniezdiť nemohly. Každý statočný volič kresťanský pozor musí dávať teraz pri volbách, aby sa mu do rukáva také dvojnohé zlaté ploštice nevkradly. Trebárs tieto zlaté

ploštice na oko zdajú sa byť krásnymi, predsa len krv a statočnosť voličov chcú cicat, lebo vyľiezly z toho páchnuceho liberálneho hniezda, v ktorom nenavidená je svedomitosť, statočnosť a poctivosť duše.

Liberalni korteši rozliezli sa teraz po okresoch a po dedinách nášho statočného, chudobného ľudu. Tieto dvojnohé ploštice nesú so sebou zlato, peniaze, judášsky groš, aby voličov ľudovej strany buď pijatikou, alebo zlatom prilákali mohli do toho tábora, v ktorom spravdivosti a poctivosti zaclonili oči s hustým prikryvadlom násilnenstva, podplácania a pijatiky.

Filip, kráľ macedónsky hovoril, že niet toho hradu, ktorý by vzdorovať mohol jednému oslovi zlatom naloženému. Nuž i liberáli myslia si teraz, že niet toho volebného okresu, ktorý by vzdoroval oslom a plošticiám zlatom naloženým. Zlaté ploštice majú dosť zlata od úžerníkov. Vieme, že 143 úžerníkov ponúklo sa zlatom poslužiť liberálnym kortešom. Zlata je teda dosť, a bezočivosti je tiež na dostač, nuž nič nepozostáva dvojným zlatým plošticiám, len dať sa na vandrovku a rozliezť sa po dedinách a po krčmách, lebo zlaté ploštice toho sú presvedčenia, že chodník z krčmy vedie rovno ku istému víťazstvu.

Len do hnilého syra dávajú sa červy, a len hnilé ovocie odpadáva pred časom so stromu. Len v tých okresoch ku cieľu prísť môžu zlaté ploštice, kde tiež hnije dačo. Nuž, a že u nás mnoho páchnucej hniloby jesto, toho skvelým dôkazom je už tá okolnosť, že zlaté ploštice rozliezly sa už na vše strany a kupovať chcú ablegátstvo, jako kupujú sa na haraburdovom trhu staré sáry.

V skutku zlaté ploštice myslia si, že voličov vždy možno zakúpiť, ako juncov na jarmoku, alebo jako obnosené, staré sáry na trhu. Krv vzbúriť sa musí v každom statočnom voličovi, keď zbadá, že dvojnohá liberálna ploštica vkradnúť sa mu chce do rukáva, tá ploštica, ktorá voličov považuje za kúpnych juncov a za predajné staré sáry. Nemyslíme, žeby naši statoční slovenskí voličia do rukáva halienok svojich také dvojnohé ploštice pripustili. Ploštica zostane vždy krv cicajúcim ošklivým hmyzom, bárs ju i zlatom natrieš.

Dobre vedia i zlaté ploštice, že ľud statočný slovenský s ošklivosťou odvracia sa od páchnuceho liberálneho hniezda dvojných ploštíc zlatom natrených. Preto, kde nepomôže zlato, tam pomáhať musí hovädské zachádzanie násilnenstvo a diabolský klam. Hružza pojíma citlivého človeka, keď pozoruje divé vyčinenie liberálnych ploštíc. Tak sú natrené tieto ploštice úžerníckym zlatom, že už ani citu nemajú.

Teraz pri volbách vidia naši ctení čitatelia, že pravdu hovoríme, keď píšeme, že liberáli úplne ztratili cit ľudskosti, lásky a spravdivosti. Hrozba, pokuta, sľuby, klam, nadávanie, podplácanie, zverské násilnenstvo, to všetko čo dovolený spôsob použije sa tam, kde liberálom prihára. A to má byť potom **volba**, to má byť potom **svobodné** užívanie občianskeho práva. Nie páni to nenie ústava (konštitúcia), to je Asia a čierna Afrika, kde nepanuje právo a zákon, lež svedôľa dakoľko ľudí, ktorí len ľudskú kožu majú navlečenú, lež srdco majú vlčie.

V Orave už pred volbami krv tiekla, krv chudobných slovenských sedliačiek. Krásny to počiatok svobodných volieb. Z tohoto smutného pádu učte sa drahí bratia, a ani najmenšiu príčinu nedajte ku neporiadku, vade a rozbroju, lebo liberáli hneď vyšlú na vás hory bodákov, aby vám chuť odobrali od statočného boja ľudovej strany, ktorá bojovať chce a musí, nie judášskym grošom, nie korhellicou, nie nadávaním a pračkou-ruvačkou, lež bojovať ona musí statočným presvedčením boj spravdivý za Boha, za kráľa a za vlasť!

Vytrvajte stále pod čistou zástavou vašej ľudovej strany a nepoškvrite ju žiadnym výstupkom, aby liberáli a zlaté ploštice videli, že ľudová strana vedie boj spravdivý, boj svätý za právo a za opravdivú svobodu kresťanského ľudu. Vyhybujte liberálom, keď vás dráždiť budú len k tomu, aby vás do rozhorčenosti alebo do bitky nahnali, a tak víťazstvo vaše aby prekazili mohli. Nie bitkou, lež rozumnosťou, triezlivosťou a statočnosťou bráňte sväté práva vaše.

Jestli zvíťazíte, dajte vďaku Bohu. Jestli klamstvom, násilnenstvom premožení budete, i vtedy neklesajte, veď i kresťanstvo tristo rokov zápasilo muselo s pohanstvom, až konečne zvíťazilo. Klamstvo do času, pravda na veky! Pravde vernosť prisaháme!

Tak nám Pán Boh pomáhaj! x.

Vo vážnej dobe.

Bez pochybu ste presvedčení o tom, že v boji našom oproti liberalizmu pomimo vlastnej príčinnivosti, usilovnosti a obratnosti potrebná jest nám pomoc božia, bez ktorej márne by boly všetky snahy naše; preto vrúčne vyzývam Vás, aby ste si túto pomoc božiu modlitbami získali nezameškali. Tu nasleduje modlitba cirkevná za nepriateľov Cirkve. Opíš si ju, nauč sa ju nazpamäť a modli sa ju každodenne. Úfať sa môžeme, že Boh dobrotivý,

pohnutý modlitbou Cirkve svojej, smiluje sa nad nami, rozoženie a zahanbí nepriateľov kresťanstva. Tak nech sa stane. (Páni farári modlitbu túto k rozšíreniu medzi veriacim ľudom u nižepodpísaného môžu si zaopatriť).

Všemohúci, večný Bože! v ktoréhožto ruke sú všetky mocnosti a práva všetkých krajín: prispej ku pomoci kresťanom, aby poddaní a ktorí vo svojej divokosti a lstivosti dôverujú, mocou pravice Tvojej zahanbení boli.

Prosíme Ťa, o Pane? ráč sa smilovať, pohnutý modlitbou Cirkve Svojej, aby po vystatých protivenstvách a prevládaných všetkých bludoch, Tebe bezpečne a slobodne slúžiť mohla. — Skrze Ježiša Krista, Syna tvojho, Pána nášeho, ktorý s Tebou žije a kráľuje v jednote ducha svätého. Boh po všetky veky vekov, amen.

Rudolf Molnár,
dekan a farár moravanský.

Stupavská volebná (ľudová).

Nápev: „U studienky stála“

Latkóczy, Latkóczy, koniec tvojej sláve,
Vypršal ti mandát
Neniš viac ablegát v mestečku Stupave!

Hej, mesto Stupava: chceš-li liberála?
Ďakujem otázku,
Ďakujem za lásku: dost som ho už mala!

Liberál, liberál, nemoresné vtáča, —
Keď mandát dokonat,
Ani neďakoval za tie naše vóta

Už veje zástava tej ľudovej strany:
Láska ju povieva,
Nádej nad ňou spieva: ku tej, sa občani!

Dlho sme trpeli liberálne pánstvo,
Nebuďme otroci,
Ľudia bez pomoci — zruťme to oplanstvo!

Stupava, Stupava, stupavské pažice,
Vy ste ľud videly,
Keď ho tam trizneli, strašne, prevelice.

Jednu noc i dva dni — neni to čas malý,
Bez nápoja, jedla,
Na daždi, bez ohňa, prísno nás strážili.

Dali nás vartovať žandárom, jak lotrov,
Hnojávku sme pili,
Zmoklých jak tie myši púšťali nás domov. —

Styri sto šesťdesiat a povedz ešte tri,
Toľko vót nám vzali,
Mená zfalšovali — by k mandátu prišli

Nedali tam vóta, gazdom prebohatým,
Ale židáčikom,
Na nič hodným chlapom, dušam ledajakým!

Keď počul Otočka, čo sa to tam deje,
Hneď mu slza padla,
Ze takáto pravda na ceste panuje.

I kameň zaplakal, skala sa pukala. —
Bez citu, svedomia,
Horšia nad pohana — duša liberála. —

Stupava, Stupava, stupavské pažice,
Povedzte z čoho je,
Z jakkej materie — liberála srdce?

Pozostáva ono z násilia, z nevery,
Za peniaz všetko dá,
Otca-matku predá — i dušu čertovi.

No ale neznáme tej hrozby a daru,
Za ktoré v Stupave,
Pri terajšej volbe hlas Vám ľudia dajú. —

Neni viac na svete, takej podlej duše,
Čoby hlas predala,
Vieru zapredala za judášske groše!

Bojí sa liberál tej ľudovej strany,
Lebo ona Krista,
Zastávať sa chystá — pravdu jeho bráni!

Otočka smelý pán, vieru nám zastane,
Netreba mu groša,
Všetky naše votá zadarmo dostane

Otočka múdry pán, národ náš zastane,
Keď Slovákov strašne,
Haniť, špiniť začne liberál na sneme!

*Hore sa Voliči, nech žije Otočka,
Nech sebe liberál,
Čo vieru zapredal — ešte trochu počká!*

*Hore sa Voliči, čas už sŕchovaný,
Lebo nám krajinu,
Židákam predajú liberálni páni.
Nech žije Karol Otočka.*

Volebná (ľudová).

Nápev: „Veje vetrík, veje, od Tatry k Dunaju.“

*Komlóšy, Komlóšy, čo si ty za kňaza?
Keď sa ti nelúbi,
Keď ti nie po chuti tá ľudová strana?*

*Povedz nám Komlóšy, čo Otočka spravil,
Keď si proti nemu
Mužu počestnému zástavu postavil!*

*Oj vieme to dobre, čo ti vrtá v hlave:
Rád bys bol biskupom,
Pastier v rúchu vlčom, — nedaj ti to Pane!*

*Ďakujem pekne, takého biskupa,
Čo je na dve strany,
S čerty i s anjely, čo dve kaše fúka*

*Alebo buď čertom, lebo buď anjelom,
Len nebuď Judášom,
Falošným Pilátom, vlkom i pastierom!*

*Komlóšy, Komlóšy, — škoda ti byť kňazom,
Pomodli sa k Bohu,
Pros troška rozumu, s pokoreným hlasom.*

*Už Komlóšy kľáči, hriechy své ľutuje,
Až mu Boh odpustí,
Dá hojnej milosti, do Rímu putuje.*

*A ľudová strana, tá už zvíťazila:
Prindú lepšie časy,
Bieda sa preč ztratí, zkvitne nám krajina.*

*Otočka dobrý pán, hoden si tej slávy!
Za ľud si bojoval,
Verne si sa držal ľudovej zástavy!*

Nech žije Otočka!

CHÝRNIK

192 ľudí vyznačil Veličenstvo z príležitosti výstavy milleniumovej.

Nemecký cisár v budúci rok na poľovačku má prísť do Uhorska.

Energičná kráľovná. Hollandskú mladú kráľovnu, Vilmu by už boli radi vydali; ona ale čím dlhšie chce byť slobodnou, a vraj keby sa aj vydala, muža si sama vyvolí. Že ona pri vydaji nebude ohľad brať na nikoho, len na svoju vôľu, a keby chceli jej prekážky a podmienky stavať v tej veci do cesty, vtedy sa nikdy nevydá.

Sobáš následníka trónu talianskeho 24. októbra bude. Jeho oddanica opustí Černú Horu 20. okt., 21. okt. prestúpi do lona cirkve kath. a 22. príde do Rímu.

Olgy vo Francúzsku. Ruský cár začiatkom októbra navštívil i francúzsku republiku, kde veľmi slavno bol vítaný. Teraz francúzske noviny navrhujú, aby všetky dievčatá, ktoré n rodia sa v oktobri, krstene boli Olgami, na česť malej dcéry cárovej, ruskej kňažny Olgy.

Budapešťiansky mešťanosta, Kammermayer sa vzdal svojho úradu a zadal prosbu o pensiu. On už 39 rokov slúžil mestu.

Nový kath. kruh. V Bánskej-Bystrici sa utvoril čitateľský kruh, ktorého stanovy minister vnútra potvrdil pod číslom 80.480/96.

Matka bez srdca. V obci Kis-Sratosi otráвила seba i svoje štyri deti malé.

Kalvinskú vieru opustil v obci Pálfa a prestúpil na vieru katolícku Štefan Rampas.

Galantský opleckár, Árpád Čemez sa nevmestí do svojej kože. Keď totižto mladoženisi nechceli podpísať protokol, sa vyslovil, že keby bol v pekle skapal ten kňaz, ktorý tak blázni ľud.

Sedemgrošoví voličia sa nachádzajú v rimašéckom volebnom okrese. Tam totižto v obciach Lőregh a Goma mameluckí korteši zakúpili voličov tak, že každému vymerali pálenky za sedem groší. Väčšina ale — buď jej sláva — tak hersko sa chová, že ani za všetky poklady Rotschilda by sa neodtrhli od ľudovej strany.

Zhorely skoro všetky domy 14. okt. v obci Marosband, tak strašný požiar tam pustošil.

Obecnú pokladnicu ukradli neznámi v Baranyaváre z písárne obecného domu; bolo v nej 1500 zlatoviek. Pokladnica ale vážila vyše dvoch metrických centov.

Pomsta sluhu. V rumunskej obci Caracal, lež kapitán Popesla vzdialený bol z domu cez dlhší čas na cvičbách vojenských, — jeho sluha zabil mu manželku preto, že pán s ním tvrdo zachádzal.

Zastretil sa nagybečkereský statkár, Dudvalský, nechajúc v opustenom smutnom stave po sebe 8 sirôt a vdovu. Hja u koho je viera slabá, ten ani na rodný sväzok nehľadí veľmi.

Tlačová pravota „Kreštana“ pre búrenie proti židom odbývala sa 15 okt. Štátny zástupca in-

kriminovať nasledujúce odstavce článku: „Rus chce sa osvoďiť od toho hmyzu, ktorý metly Titusa rozohnaly do všetkých častok sveta, a ktorý ako všade, tak i v Rusku chce sa nasýtiť kresťanskou krvou a tukom... Len fortieľom, klamstvom, falšou, lstou, úžerou, konkursom, podlosťou a zlodejsťvom chcú zbohatnúť. Kto by to bral za zlé, že Rus chce sa osvoďiť od tohoto ľudu... Hej, keby i naši páni tak chceli robiť!... Ale v Uhorsku sú prevrátené pomery... Špinaví zemkári však, vediac to, že každý panák lichotí im a obľubuje im nohy, ako hladné šašky a pijavice vrhnú sa na bezstarostných dedičiarov... Ako stály veci na hornom vidieku a ako stoja dnes? Dvaja-traja židi majú všetko, slovenský ľud však je žobrákom, trpí núdzu, stonie, hynie... Bezochýv žid, ktorý nedávno prišiel sem s pinklom a pišťalkou a ktorý zbohatol z kresťanskej krve, kresťanskej práce, kresťanských groší, vysmieva sa z vycicaného, hladného, nahého kresťana.“ Po prečítaní článku vzali obžalovaného, obuvníckeho tovaryša Ant. Mayera, i na písomnú príhodu; potom však, po rečiach žalobníka a obrancu, porota vyslovila na otázku, či obžalovaný je pôvodcom článku: 6. hlasmi áno, 6. nie; či je vinný: 6. áno, 6. nie. Súd na základe tohoto verdiktu osvoďil obžalovaného a posúdil erár zaplatiť pravo-
trovy, 40 zlatých.

Shromaždenie remeselníkov. Na 25. okt. veľké shromaždenie remeselníkov Prešporka a Horného Unorska je svolané do Prešporka. Povolanie uverejnil prešporský blanársky majster D. Porubský, ktorý vyvoláva remeselníkov, aby bránili sa proti terajšej „remeselníckej svobode,“ následkom ktorej malí remeselníci vždy viac a viac upadajú, pretože je to len svoboda kapitalistov a otroctvo, zkáza remeslu vyučivších sa majstrov. Kapitál nemusí sa učiť remeslu, nemusí pracovať v dielni, on založí veľké sklady, odoberie samostatným majstrom prácu, prinúti ich pre kapitalistov pracovať za bagatell a na vnivoč privádza familie remeselníkov. V Pešti vraj istý kupec zariadil si zámočnícku dielňu s 200 robotníkmi, a on sám nikdy nemal pílnik a kladivo. Takito kapitalisti prehltnú remeselníkov, ako štika prehltnie menšie rybky. Predseda Porubský vyzýva teda všetkých remeselníkov, aby pomáhali si sami, pretože ablegáti o remeselníkov nič sa nestarajú. Na shromaždení rečníť a návrhy podávať možno i po slovensky. S radosťou pozdravujeme tento zdravý pohyb našich remeselníkov.

Liberáli a Kossuthisti. Známo je, že Kossuthisti premeniť chcú zákon r. 1867. vyrovnania s Rakúskom. Avšak i to je známo, že liberáli naši nenadáajú do buričov preto, keď proti zakonu vyrovnania pracujú, ako nadávajú ľudovej strane, keď revisiu, premenenie tých nových zákonov žiada. Bárš Kossuthisti proti zakonu vyrovnania pracujú, predsa priatelia sa s nimi páni liberáli. Tak ku príkladu vo veľkom igmánskom okrese sám komárňanský hlavný župan za kandidáta vyhlásil Juliusa Justha, podpredsedu Kossuthistov. Prečo to dovoľí minister Bánffy, ktorý neišel na pohreb Kossuthovi, aby sa asnaď Viedeň nerozhnevala? Nuž možno, že liberáli odplatí sa chcú Kossuthistom za ochotné podporovanie tých nových zákonov cirkevno-politických.

Voličov je teraz v Uhorsku 889 tisíc 714. Dobré by bolo vedieť, koľké milióny budú stáť pri terajšej volbe, a koľko zlatoviek padne na každý jeden hlas.

Po americky. Vo Filadelfii, americkom to meste veľkom nechal si Browu dáždňik pri obloku v jednom

hostinci, lebo on musel na návštevu odísť; aby mu ale kto neukradol ten dáždňik, pripojil k nemu ceduľku s následovným nápisom: Tento dáždňik prináleží jednému oborovi, ktorý so silou 250 koní vie uteriť človeka do boka. O tri minuty prídem. — Po návšteve sa navrátil a celkom prekvapený bol, keď videl, že miesto dáždňika je pod oblukom len jedna ceduľa, na ktorej následovná odveta stala: Tieto riadky tu nechal jeden vrchký človek, ktorý ľahostajne prebehne sto míľ zeme za jednu hodinu. Ja sa nenavrátim viac.

Ktorý mal z týchto pánoa viac za ušama?!

V Piešťanoch má jeden domomajiteľ celkom verejne vypísané, že uňho sa môžu dostať izby do prenajmu, ale židov neprijíma.

Už aj dolnozemskí maďari opúšťajú Uhorsko; počiatkom tohoto mesiaca odišlo za more do Brasílie 180 maďarských rodín.

Nebezpečný strom najšiel v Amerike jeden norvegský cestovateľ. Ten strom sa menuje Palo bravo a tak tuho je jedom napustený, že keď sa z toho a len kvapka malá dostane do krve, celé telo napuchne. Ba aby telo napuchlo v celej celkosti svojej, k tomu i to dostačí, aby človek pod ním dlhšie ležal, abo spal. Lenže i liek poznajú tamejší ľudia, ktorý za šesť dní celkom odpomôže človeku.

Pomsta zverokmínov. V predošlým týdeň v Kisjenóve ktosi strelil cez oblúk do domu hl. jágra Antona Petrika; guľka smrteľne poranila jeho manželku; pravdepodobne ale hl. jágra chcel ten zlostník trafiť a zastreliť. Vôbec panuje tá mienka, že ten útok pošol od zverokmínov, z ktorých dvoch už i chytili na základe upodozrievania.

Jaký život taka smrť. Nedávno prišiel do Budaješ i Eduard Popovič s milenkou svojou Rezou Moskovic; keď peniaze pomíňali, zatvorili sa do jednej izby a s obapólnym odhodlaním on najprv ju zastrelil a potom seba.

Do spánku pohružený mladík. V Semlaku Mikuláš Hospitár 3. okt. vonku pracoval s otcom, zrazu sa ale stratil. Na tretí deň ho našli, v jednom járku spal. Keď ho domov doniesli, horko-ťažko sa im podarilo, ho prebudiť. Jedol s takou chuťou, jako pavúk. Večer ale zas zaspal a do 14. okt. ani len oko neotvoril.

Rozsobášit sa chcel nechať Alexander K. preto, že jeho žena ani len peniaze nevie čítať, o čom on vraj pred sobášom vedomosti nemal. Sedria debrecínska ale odmrštila jeho prosbu, lebo vraj žena môže byť i vtedy dobrá a za manželku súca, keď aj nevie čítať peniaze.

V Turecku ešte aj veľvyslancom je zle, neplatí sa im na čas; teraz zadali žalobné listy dvaja veľvislanci, taliansky a anglický, že čo chvíľa budú prinútení Carhrad opustiť, nevyplatili sa im ich plat, ktorý už od dávna nedostali.

V Macedonii ukradli zbojníci brata tamajšieho rakúskouhorskeho konzula a pýtajú zaňho 20 tisíc zlatoviek. Carhradská vláda dala tú summu. Konzul ale napomínal vojakov, aky neprenasledovali zbojníkov, zakiaľ jeho brat na slobode nebude; títo ale neposlúchli a strieľali na nich; a tak sa stalo, že smrteľne poranili brata konzula, ktorý aj zomrel. Veľvyslancstvo žiadalo pre jeho rodinu 80 tisíc zlatých. vláda turecka pristala na to.

L'udoví kandidáti.

1. *Dolný-Kubin*: Rudolf Krupecz, statkár z Višnového.
2. *Apati*: dr. Albert Kontur, lekár v Budapešti.
3. *Zlaté-Moravce*: Ludevít Molnár, statkár z Tamaš-salvy.
4. *Battonya*: Štefan Bartha.
5. *Bács-Almás*: Jozef Miller, direktor denníka „Alkotmány.“
6. *Bazin*: Štefan Bezéthy, advokát z Csaktorní.
7. *Bittse*: Juraj Micsura, advokát.
8. *Bobró*: Zoltán Zmeškal, veľkostatkár.
9. *Bonyhád*: Ludevít Balogh, hlavný slúžny.
10. *Breznobánya*: dr. Jozef Burián, lekár z Ružomberku.
11. *Caca*: dr. Ján Csernoch, kanoník z Ostrihomu.
12. *Csáktornya*: dr. František Major, lekár a direktor krajskeho špitálu v Belohrade.
13. *Csorna*: Štefan Rakovszky, kr. komorník.
14. *Duna-Kecel*: Anton Móčy, školský direktor.
15. *Eszterháza*: Ján Molnár, opát a direktor kancelárie ľudovej strany.
16. *Érsekújvár*: dr. Pavel Kovács, advokát v Budapešti.
17. *Félegyháza*: dr. Aleš Bakonyi.
18. *Nagy-Füged*: Ján Racsek, statkár od V.-Váradina.
19. *Győr-Sziget*: Štefan Szabó, statkár.
20. *Nová-Ves*: barón Ján Mariássy, generál.
21. *Illava*: Vincenc Havlicsek, farár z Prešporoku.
22. *Kecskemét* I. okres: gróf Ferdinand Zichy.
23. *Keszthely*: Ján Asbóth, statkár.
24. *Köbölkut*: dr. Karol Hajdin, advokát z Budapešti.
25. *Kőszeg*: dr. Sigismund Vadász, advokát.
26. *Kun-Szt-Márton*: Mikuláš Lepsényi, redaktor.
27. *Dolnia-Lendva*: Andrej Maršovszky, statkár.
28. *Letenye*: Mikuláš Lepsényi, redaktor.
29. *Levoča*: dr. Ján Zelenyák, professor.
30. *Moháč*: Dezider Neumayer.
31. *Nagy-Márton*: Jozef Szebeny, advokát.
32. *Pécsvárad*: dr. Alex. Nagy, redaktor.
33. *Pincehely*: gróf Géza Apponyi.
34. *Prieviaza*: Michal Juriš, farár.
35. *Rác-Almás*: gróf Mikuláš Móric Esterházy.
36. *Ružomberok*: Jozef Massura.
37. *Rum*: Františ Buzáth, apatekár z Beregszaszu.
38. *Rigyica*: Michal Majzon.
39. *Somlővásárhely*: Pavel Meszlényi.
40. *Stupava*: Károl Otcaska, advokát z Prešporoku.
41. *Szakcs*: Jozef Mérey, statkár.
42. *Skalica*: Vincenc Vaculík, advokát z Holiča.
43. *Szent-Gróth*: Karol Kálman, farár v Šóskute.
44. *Sv.-Jány*: dr. Jozef Kubina, advokát.
45. *Szent-Lőrinc*: dr. František Darányi, advokát z Pätich-Kostolov.
46. *Tata*: gróf Františ Esterházy.
47. *Tenke* (biharská st.): N. Vincze, statkár.
48. *Tovarisova*: dr. Štefan Adamovič, advokát z Ujvidéku.
49. *Ugod*: Ján Orbán, statkár zo Sedmohradka.
50. *Vacov*: Štefan Révész, farár z Dunakeszu.
51. *Považskom Novommeste*: gróf Karol Pongrácz, generál.
52. *Vágvecse*: dr. Oltokár Prohászka, professor.
53. *Varin*: Ján Markovič, direktor v semenariume v Nitre.
54. *Zala-Egerszeg*: Jozef Farkaš, tamejší statkár.
55. *Zurány*: ml. gróf Ján Zichy.
56. *Nitrianskych Žabokrekoch*: dr. Ján Zelenyák.
57. *Žilina*: dr. Ján Kubicza, advokát tamejší.
58. *Németujvár*: dr. Alex. Semadam, advokát.
59. *Považskej-Bystrici*: Vincenc Havlicsek, farár z Prešporoku.
60. *Szegzarde*: Bernát Ürményi, statkár.
61. *Sabadka*: Matej Mamužich, prepošt a farár tamejší.
62. *Gödöllöve*: Bernát Ürményi, statkár.
63. *Bánovce*: František Gyuk, kráľovský sudca v Žiline.
64. *Frašák*: Mikuláš Móric Esterházy, krajský vodca ľudovej strany.
65. *Trnava*: gróf Ferdinand Zichy, krajský vodca ľudovej strany.
66. *Bodajk*: Karol Szentiványi.
67. *Duna-Pataj*: dr. Ján Zlinszky, advokát v Budapešti.
68. *Ó-Becse*: dr. Dušan Petrovič.
69. *Rác-Keve*: Ignác Zimándy.
70. *Szenic*: František Veszelovszky, advokát z Trnavy.
71. *Szombathely*: dr. František Major, lekár.
72. *Tapolcza*: Anton Mócsy, direktor.
73. *Kremnicz*: Alexander Bócz, farár.
74. *Pápa*: Desider Taschler.
75. *Zircz*: Anton Fülöp.
76. *Lövö*: Rudolf Páder.
77. *Nagy-Károly*: Františ Tomor, professor.

Úprimné slovo k voličom!

Niet teho prostriedku, ktorý by liberáli k uloveniu voličov neupotrebili. Najhnusnejší ale spôsob kortešovania pri tatárskych liberáloch je ten, že huckajú voličov a vyzývajú ich k bitke.

Ľudová strana a jej voličia nech sa nedajú zviest k bitke a iným násilnostvám. Trpme, keď nám ubližujú, modlíme sa, keď nás prenasledujú; pomstu nechajme Bohu. Stupava a Nitra nech je pre nás povzbudením k trpezlivosti. Liberálci len to chcjú, aby sme sa bili, a potom aby nás práve v deň volby do chládku zatvorili, alebo s nami inkvisiciu previedli.

Vítazstvo je naše
Pri trpezlivosti,
Zahľad Bože pýchu
V svojej prechlivosti!

R.

DOPISY.

RUŽOMBEROK 18. okt.

Ctená Redakcia!

Teraz sme my ľudovci všetci napnutí zvedavostou, čo a ako naše voľby vypadnú. Ačkoľvek nás celá armáda notárov, úradníkov a p. Boh vie, jakých lapitkárov obsadlo, my predsa oduševnene stojíme všetci pevne pri zástave ľudovej strany, a sa nedáme omámiť a odvieť. Liberálny kandidát nášeho okresu sľuboval nám mnoho, vieme, že nám to vyplniť nemôže. Jaký že je to sľub pre nás, drahý kandidáte! keď ste sľúbil, že notárom povýšite plat? odpovedať ste mohli hneď, či zo svojeho a či z nášeho vrecka. Ale keď sa vám to tak páči, nuž dajte tým notárom platy, ale zo svojej kešienky — a dajte sa vyvoliť za arcinotára. Sľuboval nám ďalej, že bude na tom, aby sa malá pozemná daň platila, a aby sa gazdovstvo rozmáhalo. I ľudová strana to chce. Ale viete čo, p. kandidát! Keď vy zmenšíte pozemnú daň, a census práva volebného len tak necháte, ako je, vtedy jedine dľa pozemnej dane budete do hárkov voličov zapísovať, a vtedy my chudobní roľníci a trochári navždy ztratíme právo volebné, vám ale zostanú veľkostatkári a úradníci, a vtedy vyslanci krajiny našej budú všetci liberáli a židi. — Ľudová strana tiež chce zmenšiť daň, a to nie len pozemnú, ale všetku — ale pri tom, aby voličské právo roľníkov netrpelo, chce to právo volebné rozšíriť na všetkých občanov, ktorí daň platia, už či peňažitú, či daň krve.

Sľuboval nám, že budete na tom stáť, aby vojáci neslúžili 3, ale len 2 roky, — to je stará vec, a keď príde pred snem, to i ľudovej strany vyslanci s telom s dušou konať budú. Sľuboval lacnú soľ pre statok. To darmo sľubujete, lebo keď nám dáte lacnú soľ, povýšite nám dane. — Náš kandidát ľudovej strany toto sľuboval a ľudová strana je oproti povýšeniu kvóty, a nie za povýšenie, jako liberáli.

Hovoril ďalej, slávny Julo Mattyasovszky, že jeho ohovára ľudová strana, že násilie robí; — a že on žiadne násilie nerobí. — My sa Vás pane slučnodvorský uprimne a úctive pýtame, prečo tí rychtári a senátori po všetkých obcach oproti svojemu presvedčeniu a svedomiu s Vami hlasovať musia, — prečo tí kat. učители, ktorí poštu majú, za Vami ísť musia a ídú a prečo nezastupujú tú cirkev, to náboženstvo, z ktorého chleba žijú.

Aj ľudová strana inú slobodu dáva, inú hlása, hovorí, aby každý tam išiel, kde ho svedomie pustí, — lež či môže tá ľudová strana za to, že ľudia majú ešte citlivé svedomie a ídú za tou stranou, ktorá Boha bráni, náboženstvo bráni, roľníkov v jejích stave zachovať a ochrániť chce — a nejde za Vami a vašimi kortešami, ktorí nič ím iným nekortešujú, jako tým, že blúznia oproti náboženstvu, oproti kňazom. — Len odberajte ľudu nášemu presvedčenie náboženské — on sa ochráni sám, ale nie ustami, lež rukami, a za to zodpovední ste vy.

Chvála ženám nášeho okresu. Na vás kresťanské ženy zaleží všetko, zaleží to či ostane rodina vaša kresťanská a či nie. Berte si príklad od jednej ružomerskej panej, ktorá, keď jej pán išiel 12-ho októbra

ku liberálnym misiám a flašiam, išla za ním, priviedla ho domov tým, že sa mu hrozila, že jestli medzi liberálmi a židmi stolovať bude, nechá ho, že nebude spolu žiť so židom krstným, — a jeho dievky plakaly pred ním, že nemajú už otca, lebo ostal židom medzi židami obcujúc. A hľa čo sa stalo? Na druhý deň dal tento zástavu ľudovej strany na svoj dom vyvesiť a je neohrozeným prívržencom ľudovej strany. Sláva tejto panej a dievkam, — sláva ale aj pánovi, že sa s blúdnej cesty tak chytró vrátil.

Modlite sa každodenne za víťazstvo naše, a Boh vidiac vaše lásky a vieryplné srdce, vyslyší modlitbu Vašu.

Pozdrav Vám všetkým ľudovcom, budte stáli a bojujte neohrozene oproti novej čriede Turkov liberalismu.

Ružomberčania.

—

Od SENICE, 14. októbra.

Velavážený pán Redaktor!

Náš pán slúžny usilovno pracuje. Najväčšiu starosť robia mu voličia ľudovej strany. O týchto sa on otcovsky stará, aby nemali hnojovku na dvoroch a zdravé povetie aby dýchali. Nie žeby zakázal notárom, aby nikoho neútili hlasovať na tú stranu, ktorá sa nám nepáči; nie žeby zakázal každé násilné kortošovanie a liberálne figle; oj! nie, do notárskych úradov nepozerá tak usilovno a horlivo, ako do našich dvorov a na naše hnoje.

V Štepanove je 199 voličov a to skoro všetko verných prívržencov ľudovej strany. Nuž pravdaže pánu slúžnemu Štepanov veľmi je v očiach aj v žalúdku. Po mnohých prškach augustových žandárov poslal do Štepanova, aby preskúmali dvory, či nenie v nich „nezdravých výparov“. Po mnohých daždoch mnoho bolo barín, nuž žandári mali čo značiť. Gazdovci naši behali, ako usilovní mravci, aby si zbožie už porostlé schránili mohli, nevedeli od trápenia, ani kde ím hlava stojí, a láskavý pán slúžny poslal ím ešte žandárov do dvoroch kukáť na hnojovky. L'ahko bolo po mnohých daždoch hnojovku najst. Veď pán slúžny vie, čo, kde a kedy má hľadať. Na 30 októbra (keď snáď voľby budú) 49 gazdov dostalo predvolanie do Senice pre hnoj a pre hnojavku. Jako „Alkotmány“ č. 254. písal, jedon eksekútor 8. a 9. októbra nemilosrdno eksekoval gazdov a pritom že hovoril: toto môžete ďakovať tomu, že ste na ľudovú stranu. To je tá liberálna láska a bratstvo.

V Štepanove že býva jeden žid, ktorý vraj od 40 krajciarov na mesiac 20 krajciarov úroku berie, zálohový dom že drží bez dovolenia, za pálenku šaty že skupuje od podozrivých ľudí — tak píše „Alkotmány“. Lež slúžny vraj toto všetko nevidí; on viac pozoru dáva na kázne p. farára a posielá notára a žandárov na kázne, či p. farár nespáchal »izgatáš!« My sme teda otcovsky opatrení, lebo hnoje a hnojovky nesmú nám škodiť, o to postaral sa veľký priateľ ľudu náš slúžny, ktorý v horlivosti svojej vidí len hnoje, hnojovky a bariny — zvláštne pred voľbami.

Roľník.

—

Od BOBROVA (Orava).

Slachetný Pane!

Predošlý týždeň dorazili korteši tatárov do Bobrova, ale ích kopovce nič ím nedohnali, na čo jedon

másiar, menom Hattyár, zdrapil kostolníka, ktorý išiel na večer zvonit, aby zazvonil na všetkých zvonoch, že pán slúžny chce ich počúť, lebo sú ešte nové. S tým to chceli docieľiť, aby sa ľudia sbehli, a že ich potom budú lapať, lenže sa im to nepodarilo, lebo keď psi brešú, zajac čuší, dokiaľ naň nenatrafia. Ľudia, keď počuli na všetkých zvonoch zvonit, sa preľakli, lebo mysleli, že horí; zvediac ale šalbirstvo tatárov, veľmi sa pohoršili nad touto bezočivosťou.

Počul to jedon vážny a vyučený muž ľudovej strany, prišiel zo susednej obce v nasledujúci deň do Bobrova pozreť, čo to tam takého povystrájali tí tatári, či dajedon krky nevylomil, lebo sa mu čo nestalo, aby ich poľutoval, a spolu im na vedomie dal, že onedlho príde im aj na pohreb t. j. na volbu, keď si dali už na smrť zazvonit.

Tento nepodsrený, ano urážlivý figel tatárov nech povzbudí a oduševní všetkých Bobrovčanov a ostatných voličov bobrovského okresu, aby v deň volby, bol pohrebom tatárov t. j. že si vyvolíme ľudáka a nie liberála. Nech žije ľudová strana! Nech žije Zoltán Zmesskal!!

Jurovský.

VEL'KÁ BYTČA, 17. aug. 1896.

Vážený pán Redaktor!

Dňa 13. t. m. počet skladal ablegát Ernest Urbanovsky. Pri tom bolo viacej ľudu sobrané, či z liberálnej a či z ľudovej strany. Oznámil pán ablegát, že čo ľud žiadal, veľkou horlivosťou vykonal, to jest civilné manželstvo. To mu musíme dať za pravdu; — že veru ľud žiadal tak civilné manželstvo, jako smädny kúsek chleba. — Ďalej ukazoval plány na most cez Váh, ktorý vykoná nám u ministerstva, a že ho začnú stavať, hneď v budúcom roku, že jestli bude s vyvolený za ablegáta. No sľuby sa sľubujú, blázni sa radujú! Dľa jen slova sľubovania, voličia sa držali už 33 rokov a teraz vidíme, čo nám dobrého vykonal.

Pán lekárnik tiež prosil ľudí nasledovnou rečou: Ľudia, prosím vás pre Boha, ktorí ste tu z ľudovej strany, idzte ven lebo my blaznieme, až aj vy nezbláznite sa! — Bo títo liberálni páni tancovali, ani blázni. Tak tiež aj pán civilny farár Zúbek z Dolnieho Hričova, dovie .ol tiež na túto hostinu pána rychtára aj prisazujúcn z celej obce. Pri tejto hostine ich bozkával pán matrikár.

Pán Egresh Urbanovsky pri hostine zjedol pár porcií guľašu, ten bol neslaný a neopaprikovaný dobre; vzal soľničku s paprikou do ruky; lenže vypadia mu z ruky, teda bolo to veľmi slané a ho aj štipalo. musel sa potom jedovať veľmi z toho, keď mu niekto niečo spomenul o ľudovej strane, až konečne dostal koliku. Nech žije ľudová stránka! — Sláva nášmu pánu kandidátovi ľudovej strany, Ďurovi Měčura! Sláva všetkým jeho voličom!

Kečas.

V LOME, 10. okt. 1896.

Vážený pán redaktor!

Nečo stalo sa u nás v Lome 26. sept. v noci; matrikárska tabuľa na rychtárskom dome zavesená, bola veľmi potupne zahanobená, lajrami zahádzaná, zanečistená a konečne i odstránená. No bolo že to vyzvedovania, kto to môhol tej matrikárskej takú hanbu a potupu učiniť. Toto sa ale nijakým spôsobom dozvedieť nemohlo. Moji nepriatelia rozhlasovali, že ja

som toho príčina, že sa to len z mojeho, a mojej dpatrovnice návodu stať muselo, že to bezpochyby môj sluha Martin Marek a Jožko Nosály museli urobiť. I oznámil notár túto udalosť slúžnovskiemu úradu, následkom čoho dňa 2. okt. po poludní prišiel slúžny i podslúžny so žandarmi do Lomu, previesť inkvisiciu. Večer toho dňa dal lomský rychtár Ondrej Běňuš môjho sluhu do rychtárskeho domu doviest, kde ho už dvaja žandári očakávali. I nastala inkvisicia. Žandári posadili sluhu za rychtársky stôl, a tam mu po vojenský salutirovali na posmech a potupu a pýtali sa ho, kto tú tabuľu zanečistil a ju odstránil, aby im to po dobrotky povedal. Martin odpovedal, že on nevie. Medzi tým vkročil rychtár do izby, a vidiac Martina za stolom sediaceho, s hurtom oboril sa na neho nadávajúc mu, a začal ho fliaskať, zauškovať. Žandári chytiac Martina za uši, vyvedli z poza stola a posadili pod pec na lavicu a inkvirovali ďalej a to už i s bitkou a zauškovaním a s päsťou, pod bradu udieraním tak že neborák mal i jazyk dokrvavený, ale pri všetkom tom trýznení nemohli sa od neho nič dozvedieť, bo nevediac o ničom, čo sa ho pýtali, nič povedať nemohol. Tiež sa ho pýtali: či budeš na „ľudovú stranu“ a keď odpovedal „budem“, flask ho po za uši, on ale kričal, a čo ma hneď zabijú, ja od ľudovej strany neodstúpim, ja pri ľudovej strane vždy zostanem, na to ho žandár zas fliaskal. Potom schytili Martina a odvlekli ho do komory, tam sa s ním jedon žandár zatvoril a začal ho tam hrozne mučiť; bol len v gafoch, musel čižmy vyzúť, žandár ho na zem hodil dolu bruchom, jak mu klaknul na nohy a bil ho s jakýmsi papekom po hlave, po chrbáte, po nohách.

Martina sa žandári ešte na všeličo vypytovali, tak: že či nevie, na čo ja chodievam do Detvy do fary, čo sa tam so mnou kňazi shovarajú, na čo som ja bol i v Lopeji, na ľudovom shromaždení v Dubovej a. t. d.

Po ukončenej inkvisicii s Martinom nasledovala inkvisicia s Jožkom Nosály. Jakmile Martina na slobohu pustili, dali žandári skrze rychtára volať. Ja som ale po každom raz žondárom odkázal, že ja Jožkovi na žiaden pád nedovolím, ani ho nepustím, aby on v noci išiel ku ním do rychtárskeho domu, ale že na druhý deň ráno príde. Ráno sa Jožko skutočne dostavil do rychtárskeho domu, kde žandári inkvisiciu s ním zaviedli, trýzniť ho netrznili. Bolo to šťastie pre Jožka, že som ho v tú noc nepustil. Žeby boli žandári s ním hrozne nakladali, to vysvitá z toho, čo Martin Marek hovoril. Hovoril toto: prv, nežli ma pustili, tí dvaja žandári sa maďarsky medzi sebou shovarali: teraz už tohoto pustíme a dáme zavolať, priviesť Jozefa Nosály, necháme ho vonku stáť, a pekne mu povieme, aby nič netajil, ale všetko povedal, bo už Martin Marek ku všetkiemu sa priznal, všetko vyznal, vypovedal. A jak nám nebude chcieť povedať, schmatneme ho, povrazom ho poviazeme a budeme ho do toho času biť, trýzniť, mučiť, dokúdkolvek sa neprizná.

Jaký cieľ že mala táto inkvisicia. Celá inkvisicia bola hlavne oproti mne nameraná. Ja som jej mal padnúť za obeť. Liberálni tatári, haveď to židovsko-zednárska, zberba satanášová chcela si na mne svoju pomstu vychlíť, 9. okt. jeden žandár — bezpochyby tiež nejaký židovsko-zednársky žoldnier, otrok — v židovskej krčme pred viacej ľuďmi verejne sa vyslovil: že ja jako burič: — preto, že som ľudák, som vraj burič — musím guľkou zahynúť.

Nelakám, nestrachujem, sa ani tej najhoršej mučednickej smrti, milerád, vďačne ju podstúpim za Pána a Boha mojego Ježiša Krista a jeho svätú cirkev.

Končím môj dopis. I z tohoto môjho dopisu vysvitá veľký rozdiel medzi stranou ľudovou a stranou liberálnou tatárskou. Čo som už reknul a písal, to i teraz opakujem: Strana ľudová je strana kresťanská, strana Pána a Boha nášho Ježiša Krista; strana liberálna, je strana židovsko-zednárska, strana satanášova. Ku jednej lebo druhej strane sa pripojiť musíme. Teraz pri voľbách dokážeš milý kresťane! či si, či Kristov, či satanášov. Budeš ti hlasovať na ablegáta ľudovej strany, si Kristov; budeš-li hlasovať na ablegáta liberálnej strany, si satanášov. Či že tedy chceš byť? Myslím, že nie si ešte tak podliacky, ohavný, hnusný, zlorečený, aby si chcel byť radšej satanášov, nežli Kristov. Preto milý kresťane! nedaj sa ničím a nikomu zviest od ľudovej strany, od Pána a Boha tvojho Ježiša Krista, čoby si hneď i smrť mal podstúpiť. Pán a Boh náš Ježiš nech nám je nadovšetko. Tudiž:

*„Voľme muža si čestného,
Bohu, cirkvi vždy verného!
Ten nás veru neoklame,
Ten statočne nás zastane.*

Takovito ale mužovia, nie sú v žiadnej inej strane, ale jedine v ľudovej strane, strana to Pána Ježiša Krista.

*„Liberálov si nevoľme,
Radšej ruku, nohu zlomme!
Radšej nech nás hrom zabije,
Ako hlas dať na tie zmyje.*

A takovie prekliati zmyje sú všetci tátari.

*Pochlapme sa razom všetci,
Za ľud, vieru, Krista veci!
Postavme sa pevne smelo!
Obetujme dušu, telo!*

Ano, za Pána a Boha nášho Ježiša Krista, za svätú jeho vieru milerádi obetujeme všetko, obetujeme dušu, telo, obetujeme celý život náš!

Sláva, večná sláva našej veľslávnej zástave, svatiemu to krížu Kristovému! Sláva našej ľudovej strane! Sláva všetkým jej verným bojovníkom! Sláva!!!
Ondrej Rojko, vyslužilý farár.

NYITRA-UJLAK, 18. okt.

16. okt. prišiel k nám držať reč kandidát ľudovej strany dr. Ottokár Proháška, muž vznešenej postavy, samá statečnosť sa javí na jeho tvári. Veru pyšní by sme mohli byť na takého ablegáta! Jeho uherskú reč po slovensky povedal pán dekan urminský s takou oduševnosťou, že nie jednému z nás slza z očí padla. V našej obci skoro každý je horlivo našej ľudovej strany. Bár bohužiaľ aj medzi nami sa takí nachádzajú, ktorých svedomie sa nezhrózi podporovať tých, o ktorých pán dekan urminský povedal, že sa opovážili jednu sviatosť, Ježiša Krista preložiť s oltára na mestský dom. Mena ich zvečním, aby volakedy aj dietky ich poznali. Jozef Zubák, Martin Janega, Jozef Mego, Juro Blaho, Jozef Mészároš, Lukáč Pálenik, Ján Moravčík, Štefan Tkačík, a iní, ktorých meán pri druhej príležitosti ešte uverejním.

Bár by Boh tie modlitby, ktoré sa za nich dľa môjho povedomia od mnohých kresťanov a snád aj od ich dietok konajú, vyslyšal a prinavrátil ich tej dobrej Matke, ktorú oni svojím dovčulajším jednaním

verejne zapierajú, Keď by ale Boh nás aj nevyslyšal, my sa uspokojíme a jejich zlý príklad nasledovať nebudeme, lebo však už Ježiš povedal, že potrebné je, aby aj pohoršenia na svete boly.
Rolník.

Z ORAVY.

Kortešačka v Orave, najmä v Dolno-Kubinskom volebnom okrese, vo veľkej miere a neslýchaným spôsobom sa koná, pravda so stránky liberálneho kandidáta Arpáda Kubinyiho. Ľudia sú všetci oduševnení a osvedčení za ľudovú stránku a jej kandidáta Rudolfa Krupca. Vzdor toho sa len liberáli natiskajú ľudu a kortešujú so žandármi.

9-ho asi o pol noci prišiel an stoličný eksaktor s notárom do Babina, tam so šli do rychtára niektorých občanov a začali svoje missie ale s planým výsledkom; lebo nemali času pre akiesi ženy ani sa s rychtárom, ktorý je im veľmi priaznivý, rozlúčiť, ale pouskakovali do voza a hajdy. Lenže žena toho furmana skočila ku koňom, chla a zasotila, čo hneď odpadol, kone navrátila a hyba domov, pánom sa nepáčilo späť ísť, ale vystrelí nohy a s chválospevom odprevádzení šli do Hruština. Rano o 4-tej už behal obecní hajtman po domoch s písmom od notára, na ktorom bolo naznačených asi 25 občanov, ktorí sa o 6-tej mali u rychtára ustať. Chlapi aj popríchodili do rychtára a pýtali sa, čo to? Notár vás dal volať. I hneď prišiel eksaktor domnelý to Arpad, okolný notár a matrikár so žandármi. Privítali ich slušne, osedali si a za chvíľku jedno-druhé porozprávali. Potom eksaktor stal a predniesol: že jako známo, prišiel čas volby na snem, že sa za kandidáta hlási osv. p. Kubinyi s vládnym programom a jakýsi Krupec. Čo a kto je Kubinyi, že to všetci vieme, že kto je ale p. Krupec, že je to sotva komu známo. Rozhovor šiel slušne aj ďalej, až začal eksaktor vysvetľovať potrebu civilného sobášu a štátnych škol, to pohoršilo niektorých chlapov a stôl na prostred izby vytiahli a pánov vysankovali. Žandári vonku pokojne stáli. Už von dostal matrikár kus akiehoš neriadu na hlavu, notárovi padol medzi oči akýsi zanešvarený vechet, najviac dostal ale domnelý Arpad.

Ti páni sprovádzaní žandármi šli poza dedinu ku matrikárovi, ale ženy im zastaly cestu s výkrikom, von z dediny pokašitelia, začali ich dolu vrškom strkať. Ondreja a Jána Hoju ako »buričov« poznačili a hneď pre vojsko telegrafovali. Vojáci už aj prišli, len za foršponty musíme 58 zl. platiť.

Smutno je to, že sme už teraz tak ďaleko zašli. Lenže kto je tomu príčina? Ľud je nie pobúrený, ľudia sú tichí, lenže ti páni korteši liberálni, keď prídu do takých čiro-čistých katolíckych obiec, prečo že si držia za prvú úlohu civilné manželstvo, matriky, beznáboženstvo, štátne školy vyhľadávať?

Vy horliví kresťania, buďte na pozore, nedajte sa zachvátiť nerozvážitej horlivosti, veď to len nám škodí. Preto jestli prídu ku vám liberálni korteši, ani sa neukážte im, opovrhňte nimi celkom; prezývajte, nadávajte, blatom hádzajte to sa ná n nesvedčí. Poctive bojujme.

Slovom vyhybujme liberálnym tátárom.

Jablonovský.

BREZNO. (Zvolenská st.).

Vysokoctený pán Redaktor!

Volby sú nám pred dvermi. Ledva sme ich dočkali. Videli sme jaký priatelia sú naši liberáli tatári, jako nás doposiaľ pri všetkom cez lavičku prevádzali, v Dubovej tupili, hanili, vysmievali, sta židovskí handrári na pišťalkách pískali, haukali, by len ľud úbohy múdre slovo vodcov svojích ošuf nemohol. Tu je teda čas, by sme im v oči neohroženo pozreli a dokázali, že nie oni, ale že my sme páni. Ano tu je čas, by sme smelým srdcom dokázali, že my nechceme, by nad nami Belial panoval, ale duch Kristov.

Nastal v krajine tejto teda boj volebný, a my čo voličia breznianskeho okresu, tiež chceme smelo a neohroženo bojovať, bojovať spravdou za Boha, vlast a kráľa. Kto sa bojí, nech odstúpi, ostane doma; bo tým tiež viac osoží než, škodí. Prindú k vám tatárski korteši a tí vás podplácaním, pijatikou budú pokúšať. Nedajte sa, pamätajúc, že za taký groš nikto si ešte dom nekúpil, ano ten, kto takýto groš prijme, zradí vec sv., jako to Judáš s Kristom urobil; nech taký pamätá, že aj 10—15 ráz to v porciach vynahradi, zaplatí. Takýto podliak nezaslúži, by ho zem nosila; bo veľké pohoršenie zadržáva verným privržencom ľudovej zástavy. Zato keď prídu pokúšitelia, pýtajte sa ich: „Čo si: liberál, či ľudák“ — jestli liberál, ne-ztrafte s ním slovo, otvorte mu dvere.

Pokúšenia teda veľké nastanú pre vás, ktoré by mali vo vás udusiť srdco, statočnosť a vaše šlachetné presvedčenie: Báf sa netreba, nebudme zajaci. Však i doteraz vás všemožne strašili, pred súdy citovali, a čo sa vám stalo — doposiaľ, nič. Čím viac sa báf budeme, tým je horšie. Za volebné právo kráľovského robotníka nikto nesmie z roboty vyhodiť, veď darmo nerobíte; pensiu vám nesmie nik zastaviť, veď ste si to vy sami horko-fažko, s vašimi mozolami nasrhňali. A keď by sa to kde tu opovážilo stať — nebudte malomyselní — tu sme my; takýto nespravodlivec, takýto do neba volajúci hriech dá sa na posmech do novín, na snem krajinský, ano dáme to patričným spôsobom na javo i Jeho Veličenstvu, nášmu kráľovi.

Pri nastávajúcej volbe — vopred vás upozornujú nespravodlivosti veľké páchané budú; zato sa ničím nedajte zachvátit ani hrozbou, ani prosbou, ani pijatikou a podplácaním, vytrvajte na placi vám určene, tým šlachetným povedomím, že vy ste tichí občania a statoční kresťania.

Najväčšiu nespravodlivosť liberáli ešte pred našou volbou chcú tým zapríčiniť, že najobľúbenejšieho vodcu ľudovej zástavy *Jozefa Martincseka*, farára lopejského majú na deň volby do Judapešti, alebo do Bystrice pred súd citovať, kde je obžalovaný za ten článok v „Kresťane“ našom uverejnený, ktorý bol ešte vo februári toho roku tlačený. Za 8 mesiacov nemali času ho citovať, hľa teraz majú, jaký to figel a raffineria tatárska. Však ale nič to zato; kto sa topí, i britvy sa lapá. My milovaného tohoto vodcu nášho zabezpečujeme, že keď on na deň volby pred súdom seba a vec spravodlivú bude zastávať, za ten čas v deň volby ešte raz prečítaným článkom jeho, pre ktorý on má byť citovaný, v presvedčení našom potužení na volbe sme vytrváme. Figel tento v nás zmätok nech nerobí; budú medzi nami i iní vodcovia, ktorí nás v deň volby k vytrvanlivosti a k trpezlivosti povzbudzovať budú.

Na viaceré takéto podobné kúsky môžeme byť prichystaní. Však ale všetko márne. Po čas volby na-

ším heslom nech je: nie sa klátiť, s ničím nikomu sa zaviazat, nikomu nič nesľúbiť — ani len vozy a príležitosti v deň volby — a čo je najhlavnejšie, nenechať sa po judášsky podplácať.

Vy ale, ženy kresťanské, utužujte voličov — čo vašich mužov v dobrom predsevzati, nepúšťajúc ich na žiaden pád medzi tatárov, by medzi nimi zvedení klesli a jako trstina sa sklátili.

Mužovia kresťanskí, zastaňme si jako skaly a múrne hrady pod prápor ľudovej strany. Ano ženy kresťanské dajte, vy na čas volby mužom vašim toľko do vrecka, koľko na deň mužovi je potrebné; bo veru ľudová strana nemá peňazí ani ku podplácaniu, ani ku pijatike, ona jedine ráta len na vaše statočné, obeťovavé a šlachetné srdcia. A tak volajme, kričme s celou oduševnenosťou: nech žije *ľudová strana!* nech žije jej kandidát dr. *Jozef Burjan*, lekár ružomerský! dolu s liberálmi.

Jeden brezniansky volič

Tri Sliache, 17-ho okt. 1896.

Velavážený pán Redaktor!

Tatár je už tu! V našej obci minulú sobotu v noci prihnali sa k nám korteši vládneho kandidáta *Matiašovského*, zasadli v krčme u *Moskoviča*, dali naliať sebe a každému, kto len prišol; hulákali a vyburcovali pokojných, týždennou prácou unavených občanov zo spánku. A druhý deň pokračovali. Prišli nám s tou nôtou, že oni musia celé Sliache obrátiť na liberálnu vieru, lebo vraj p. farár *Hlinka* sa už rozkmotril s ľudákmi, ponevác neprijali jeho kandidáciu. Trúfali si, až strach! v krčme ležiacej hneď vedľa fary dali si aj od muzikantov vyhrať a vískali z plných hrdiel, aby zvedela celá dedina, že sa oni už ani farára neboja. Ale po nešporách aj p. farár *Hlinka* svolal cirkevníkov svojích na poradu; dostavil sa k nej kandidát nášho ružomerského volebného okresu, vel p. *Mašura*, farár z *Lúček*, ktorý držal potom na farskom dvore u nás reč k shromaždenému ľudu. Najprv síce prehovoril náš p. farár *Hlinka*, odporúčajúc čo najvrehlejšími slovami p. *Mašuru* za kandidáta. Keď začal hovoriť p. *Mašura*, prišli na vozíku aj z *Rúžomberka* viacerí statní ľudovci, a ešte pred nešpormi z *Nem. L'upče* dobehlo cez vrstok 15 bodrých *L'upčanov*, samých oduševnených ľudovcov. Títo roztrateno medzi halienkami počúvali, veľmi poučnú reč p. farára *Mašury*. Po ňom zase uchopil sa slova náš p. farár. A tu bolo treba vidieť ten náš dobrý ľud, ako vyjavene hľadel na svojho pastiera, ktorý hovoril tak zo srdca a tak ku srdciam, že všetci mimovoľne slzili. Ukiazal jim prstom na blízku krčmu, kde hulákajú niektorí zvedení pálenkou a sladkými rečami kortešov. „Ale dobre vedzte — povedá — že pijú za svoje a i za vaše; však to vy všetko budete nahrádzať, a aj desať násobne to s vás zodre liberálna vláda, ktorá vám teraz dáva piť teraz. Varujte sa ich lásky a darov, atď. Aj niektorí z blízkej krčmy pribehli počúvať na farský dvor, a medzi nimi ešte i sám krčmár *Moskovič*, a keď náš pán farár dokončil už svoju reč, vykrikol tento židák, že — „nech žije p. farár *Hlinka*“, ač práve dobre vedel, že kandidátom je vel. pán farár *Mašura*; ale on len pomätiť chcel ľudí. čo sa mu však nepodarilo. Alebo keď p. farár obvrátiac sa ku ženám, dovoľoval sa jejich srdca, ktoré je útlejšie, nežli mužské srdce, ukladal jim za povinnosť, napomínať mužov a vystríhať pred vládnymi kortešmi a jich žranicou, vtedy tento žid takto prpriekol k ženám: „Hádajte,

vraj jaký je rozdiel medzi srdcom ženy a mačky?« — Ale ženičky dojaté rečou p. farára len pozrely v tú stranu a jedna zkríkla, aby si dal pozor, lebo mačka vraj napred hľadí, ale nazad škriabe. Môžem povedať, že všetci sme boli rečou p. farára Hlinky tak uchvátení, že podľa seba súdiac jednomyslné sme si dotvrdzovali, že po tejto reči už Sliáčania budú sa báť odsakovať na liberálnu stranu. K vôli lepšímu porozumeniu totižto poznamenáť musím to, že Sliáčania do jedného muža voliča, a ešte niekoľko sto voličov nášeho okresu, žiadali si za kandidáta p. farára Hlinku; ale pretože tento je ešte mladý, nuž prepustil miesto staršiemu bratovi v Kristu, p. farárovi Mašurovi.

Sliáčania sa však urazenými cítili, a z hnevu z počiatku tak hovorili, že oni na žiadneho iného farára nebudú hlasovať pri volbe, len na svojho, lebo im on moc dobrého vykonal a trebárs je i mladý, ale od počiatku osvedčil sa byť ich otcom. Istotne vraj ani poslancom horším nebude, ako farárom.

Lenže sám p. farár Hlinka ináč smýšľal, nežli jeho cirkevníci: on vedel, že ľudová strana bojuje za zásady a nie osoby; preto ostal horlivým privžencom ľudovej strany, akým bol na počiatku.

A Sliáčania slúchli múdrej reči a dnes už vyspevujú si volebnú pesničku, ktorú složil im istý chasník v Ružomberku na remesle; ona znie takto:

*Nechceme Matiašovského,
keď je z rodu zemanského;
zvolíme si ľudového,
čo zastane chudobného.*

*Nevoľme viac liberála,
trebárs nás on aj napája;
veď nám dáva len s nášeho,
čo nadrali z ubohého.*

*Hor, sa ľudu k svojej strane,
tá ti vieru, reč zastane;
obráť chrbát liberálom,
nech poberie všetkých parom.*

Jedon volič.

Od PATTY (nit. stol.)

Veľactená Redakcia!

V mojom živote som ešte nikdy do noviniek nepísal, lebo ani dobre písať neviem, to ale, čo sa v našej dedine 17-ho okt. stalo, nedá mi pokoja, kým to na vedomie nedám.

Mnohé roky bývam už v tejto dedine, to ale, čo som dnes zkusil, sa v našej dedine, jak ja pamätám, ešte dosiaľ nestalo. V našej katolíckej škole máme jedného učiteľa, ktorého sme do včilejška za dobrého katolíka držali, a preto sme si ho aj toho roku za učiteľa vyvolili. Predošlú strediu bol u nás ten veľactený, drahý a milý pán doktor Ottokár Proháška, ktorý u nás za ablegáta vystúpil. Pri kostole držal krátku slovenkskú reč. Zbadali sme, že neni sbehlý v slovenskej reči, ale s každého jeho milého slovička sme videli, že srdco jeho horí horúcou láskou k nám. Však ale pán dekan urmínsky nám dobre po sloven-

sky vyjadril, čo dobrého pán ablegát pre nás vykonal chce. Dnes 17. okt. prišiel ten gróf, ktorý na pravú liberálnu stranu vystúpil, a tiež mal držať reč u nás, ale nie pri kostole, lež pred školou našou katolíckou. Niektorí z nás sa tam shromaždili len preto, lebo sme zvedaví boli, čo a jako to bude. Ale veru nás tam málo bolo, z najviac len ženy a deti. Ten gróf nič nevie slovensky, a reč sa mala držať. A kto že ju mal držať? Ten spomenutý náš pán učiteľ katolícky! Ja som skoro zančky padnul od prekvápenia. Neveril som vlastným očom, vytieral som jích, že snáď zle vidím, ale darmo som jích vytieral, predsa to len ten pán učiteľ bol. A čo on nám tam povedal? Že vraj nemusíme to všetko veriť, čo nám urmínsky pán dekan hovoril. Otedy už mi srdco klepalo! No však ale neobsiahol veľkú povdačnosť za tú reč, lebo my sme ho odošli, a jedna smelá a rozumná žena domov idúc, sa ešte obrátila a kričala, že vraj prv, keď kňazov potreboval, päty im lízal, a včul, keď už s jejích pomocou obsiahol ten jakýsi učiteľský list, bez ktorého nemôže byť učiteľom, včul jím už frčky o nos trepe. L'ud bol veľmi rozhorčený, a domov idúc kričal: »Nech žije náš pán dr. Ottokár Proháška!«

Jedon Pattan.

PREDMIER, 19. okt.

Vážení pán Redaktor!

P. Ernest Urbanovský je veľký talent, veď tomu slávne svedectvo dal behom 30 rokov v sneme krajskom, kde len bradou kýval.

Vysvetlil teda židom a zvlášte starému rychtárovi, ktorý kresťansko-katolícke svedomie si tak važí, ako handru, že civilné párenie je dobrý zákon. Nuž perse aj židom sa to ľúbilo, aj starému rychtárovi.

Či ale sa to aj voličom ľúbilo z Jablonového prítomným, to neviem, lebo posavád toho pevného presvedčenia sme boli, že Jablonovci sa ľahkomyselne zapredať nedajú.

P. Šipeky má rozum, a nebude vzájom tej »vrani« pracovať, ktorej meno je Bánffy, a ktorá vrana ho naďalej do svojeho hniezda — snemu krajského — prijať nechce. Ešte je čas do seba vstúpenia, a preto Jablonovci nezapredajte si to, čo vašim praotcom sväté a milé bolo: vaše presvedčenia a vieru!

17. okt. ale mali sme deň radostný. Kandidát okresu nášeho: Ďuro Micsura pod večerom svoju programovú reč bol držal, kde sme všetci prítomní boli. Tam nám všetko vysvetlil, že liberalismus ako nejaký nepodarený a korheľský človek, sa nám zhnušil, a presvedčili sme sa, že jedine len ľudová strana k blahu občianskému nám dopomôže.

Ako sa má okolie naše? Všade ľudová strana vo väčšine. Predmerci, Hrabovci Raššovci stoja ako falanx, ktorý prevládne tábor liberálov.

A my vieme, že aj tí, ktorí sú ducha slabého, povstanú a za ľudovú stranu bojovať budú.

Nedovolia, ako Veronika Jánošik v Hvoznici, aby zástava liberálna k víťazstvu privedená bola!

Korenár.

Prosba

na ct. čitateľov „Krešťana“ v Liptove,
v Orave, vo Spiši a vo Zvolene.

Nížepodpísaný Vás, ct. čitateľa prosím, ráčte sklárom liptákom, jestli ich zazrete, tento môj krátky lístok prečítať:

P. J. Kr. Drahý Priateľu! 28-ho októbra v stredu tohoto roku bude v Ružomberku volba na ablegáta. Na našu kresťanskú ľudovú stranu ideme si vyvoliť pána farára z Lúček *Jozefa Massuru*. Pre Boha Vás prosím, prídte nás rätovať; i o jeden hlas viac nech máme, my vyhráme. Ukážte, že ste kresťanom, že ste bojovníkom za našu ľudovú stranu, že sviatosť stavu manželského si vážite. Pre meno božie, prídte, priateľu, Boh vás za to požehná. Dokážte, že ste nie liberálom; ukážme liberálom, že z našej obce nie desať, ale vyše sto príde na volbu. Na vás rátame! Poďme na volbu všetci do nohy! *Teraz sa hore majme, ináč sme ztratení!* Hore sa pre Ježiša Krista, pre vieru, pre víťazstvo kresťanstva! — Váš hlas len vy sám môžete oddať osobne. Okrem tohoto listu, žiadnemu inému písmu, alebo reči na ceste neverte, aby vás do omylu neprivedli. Hore sa pod zástavu ľudovej strany do Ružomberka na 28-ho októbra, hore sa! Do videnia. Pozdravujúc vás, zostávam váš priateľ

Veľké-Borové, dňa 18-ko októbra 1896.

Štefan Hattyár,
administrátor.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpák a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Uctive prosíme našich ct. predplatiteľov, aby číslo obalky, pod ktorou im noviny chodia, na koniec nám naznačiť ráčili, lebo takto ľahšie si do knihy zapísať môžeme.

Uvedomenie. V tom položení sme, že ct. duchovní aj erga sacra objednať môžu tak kalendár (1 exempl. unum sacrum), jako i Prípravu ku spovedi . . .“ (2 ex. viaz., abo 3 ex. broš. erga unum sacrum). Redaktor „Krešťana“ Budapešť, VIII. Maria-Tereziatér 9.

Vážny odkaz. Dopisov je toľko, že aj desať čísiel by sa bolo zaplnilo; a preto mnohým sme pri najlepšej vôli nemohli dať miesta; ktorých dopis, abo článok po útorok prišol, tí sa uneskorili.

Prešporek G. Kto chce dačo v „Krešťane“ pilno uverejniť, ten musí aspoň do utorku to poslať, lebo keby sme vo štvrtok začali „Krešťana“ vsádzať, vtedy by na nedeľu nebol hotový. Vaša zásielka vo štvrtok prišla. — Késmárk. O. Sz. Kalendár na pošte hľadajte, lebo sme ho 22. okt. poslali. — Sümeg. J. B. a A. Cs. už sme oznámili pošťára. — Nová Pešť. M. A. 2 zl. sme obdržali. — T. J. Pudmeric 12 zl. 50 kr. sme obsiahli. — Fehérpatak S. J. 2 zl. sme dostali. — Késeg. J. H. Vy sa voláte „Hasz“ ači „Halász?“ — Štiavica Ján M. lepší atres prosíme, vaše číslo sa vrátilo. — Senica J. P. 1 zl. 50 kr. — Veľké-Bučany D. J., D. Gy., C. J. 3 zl., Boššac 9 zl., Kuchyňa M. P. 6 zl., Malužina F. H. J. 7 zl. kvitujeme. — Stephen P. Palko; Manhata P. V.; Passaic-Amerika, cena „Krešťana“ je 4 zl. do Ameriky. — Pobedim. Tie dve básne uverejníme v Herkó-Pátre, ta sa ony lepšie hodia. — Čachtice. Už sme vám raz odkázali, že kalendár si môžete kúpiť u vp. kaplána. — Borovce. Aspoň touto cestou prijmite naše blahoželanie; u vás nedostať papier, pero a čerňidlo? — Chruňky. Nebojte sa. Chlapcovi by nikdy nemala smelesť do päty skočiť. — Kubínsky. By ste nám mohol dačo zaslať. — Jablonovský. Aj na vaše články príde rad. Dopisy teraz veľmi zkracujeme, aby sme čím viacerým vyhovieť mohli. — Viedeň. Fraňo B. Peniaze reklamujte; a cheteli kalendáre mať, odpište zretedelno svoj atres. — Salghov. F. K. Kalendárov ľudovej strane je dost na sklade u vašeho pána dekana, tam si ho tedy zaopatrite. — Pobedim. J. P. Po jednom sa neoplatí objednať, lebo nám už veľa zhyulo na pošte; nech sa vás viac sobere, a poproste dakoho, aby vám v tej veci poslužil. — Kornich. To isté; zásoba je ešte neškodná. — Assakürth. N. Veru od vás ani len jednej písmy sme doposiaľ nedostali.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrešpondenčnej karte nepýta druhé, lebo to je unovanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý pošťový úradník *úplne za darmo*. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udat u pošťovej direkcii. Veď potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osov, že pošťari väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyselné.

Knížná polica.

„*Dom Tobijašov.*“ Výborné — asi 300 strán obsahujúce — dielo, ktoré každej rodine len vrele odporúčať môžeme. K dostaniu je za 65 kr. v Teplej (Lenge) pp. Bélabánya u dvp. farára *Richarda Osvalda*.

Žartovné novinky „*Herkó Páter*“ vy-
chádzajú každý týždeň tu na 16, tu na 8
stranách.

Slováci v celej krajine nemajú druhých
takýchto noviniek, ktoré by v duchu katolí-
ckom zastavaly ľud a česaly, prenasledovali
lakomstvo úžerníkov a násilie židov. Cena na
celý rok 2 zl., predplatiť sa môže pod nápi-
som: Redakcia „*Herkó Pátra*“ Budapešť IV.,
Zsibárus u. 7.

Obchodné zprávy.

1. Zbožie: Pšenica 7.05—7.45 zl. Raž 6.15—6.30 zl. Jačmeň
na krm 4.10—4.40 zl. do pálenie 5.20—6.00 zl. na várku 6.50—8.00
Oves: 5.45—6.00. Kukurica: 3.80—3.90. Proso: 5.25—5.50. Vo
Viedni každý mc. o 50 krov dražší.

2. Olejové zrná. Lanové semeno 08.75—09.50. Ko-
nopné semeno: 08.55—09.00.

3. Strova: Veľká biela fyzufa 7.50—8.00; tmavá 8.00—8.50
okružlá: 7.50—8.25, tarkavá 6.00—6.50. Šošovica 12.50.15.50. Hrach
8.50—09.50. Čistý 13.50—14.50 zl.

4. Kupecké zelinové plody: Mak 15—16. Burgyňa
0.00—1.15. Cibula 5.00—7.10. Cesnak: 19—25 zl. Petrželem: 5.00—
9.00. Paprika 135—140 zl.

5. Potrava: Seno. Lúčne seno. 1.80—2.70. Slama. Na pol-
stielanie: 1.35—1.65. Žup 1.60—1.65.

6. Siatie: Červená ďatelina 26—32. Lucerna 35—42 zl. Jarn-
ľadník 6.00—6.50 zl.

7. Hospodársky dobytok: Dovezeno bolo: asi 377
hospodárskych volov; 262 dojných kráv. Následovné boly ceny.
Výborná pára volov do jarma do 000—000 zl. Dojné kravy: za jeden
kus 58—180 zl. Trh na ovce: Dovezeno bolo 6541 kusov oviec.
Ceny: 14—16.65 zl. za páru, a 15—18 kr. za živý kilo. Sviňský trh:
za kilogram 16—18. V salašoch 0000 kusov bolo uzatsteno.

8. Zverové dorobky: Med žltý kvapkaný: 26—30 zl.
Vosk 164—165. Vajca 40—42. Lej. Maslo I. 80—160 zl. II. 60—110
mc. Slanina 51.00—52., udená 56—00.57 zl.

9. Remeň funtový od 152—185 kl. teryc 135—156.

10. Kraviny vrázkované 165—175.

11. Tefaciny barnavé 12—13 kl. 420—440.

12. Tefaciny najl. víksovky 420—440, stredné 350—365
ažené a vrázkované 330—340, blysk. remeň najlepší 150—175
prsné listy 165—170.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lepšényi.

Velebným farským úradom.

Tlačiareň „Svätého Gerharda“ s úctou na vedomosť dáva, že od týchto čias všetky cir-
kevné výtisky bude na sklade držať, a za najlacnejšiu cenu budú k dostaniu. Posávad na sklade sú
a hneď sa môžu poslať: Testimorium Confirmationis 100 kusov 50 kr.

Výfah z krstnej matriky: 100 kusov 60 kr. — Smrtný oznam: 100 kusov 70 kr.

SOBÁŠNE A SMRTNÉ LISTY,

na jemnom silnom papieri: 100 kusov 1 zl. 20 kr.

Ďalej k dostaniu sú:

knížočky pre údy občianskych spolkov a knížočky splácováče.

 Kus týchto 12 stranových knížočiek so silnou obálkou na osmorke predávame za 3 kr.
okrem toho tlačiareň „Sv. Gerharda“ prijme jakékoľvek nariadenie, cirkevné, obecné a
súkromné Odtisky a odposielá ich za najkratší čas, a za najlacnejšiu cenu; silný dobrý papier dáva
a krásne vyhotovuje.

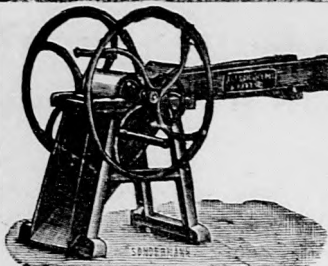
S úctou prosíme velebných pánov farárov, predstavených obcí, údy rozličných spolkov
a každého katolíka, aby si od týchto čias tlačiarne výtisky nie v židovskej tlačiarne alebo v takej,
ktorá nemá žiadnych zásad, kupovali, lež aby vyhľadali katolícku tlačiareň „Sv. Gerharda“, ktorá im
vždy stojí na službu, a aby takto podporovali katolícku vec. Podajme si všetci ruky, vtedy sa
budeme dobre mať.

Naša tlačiareň jakožto neohrozená zastupiteľkyňa katolíckych záujmov, bude sa s tým
honosiť, jestli že požiadavkam v každom ohľade môže zadosť učiť a si chválu získať od tých, ktorí
si u nej kupujú.

S úctou

Budapešť, 1895. (VIII., Práter-ulica 44.)

Tlačiareň „Svätého Gerharda“.

MICHAL TRESKOŇ**V NAGY-BITTSE, (TRENCSÉN MEGYE)**

fabrika na hospodárske mašiny, odporúča p. hospodárom žetóny, sečkovice, mlátačky, rajláre, triery, rozsevačky, šrotovníky, struhadlá, mašiny na kapustu, mašiny na moržovanie kukurice, pluhy a brány, amer. hrable mašiny na lámání stromovej kôry, mačkadlá na slad a borievky, cirkulárne pily, mangle na prádlo, decimálne váhy.

Obrazkové cenníky pošlem na žiadosť franko.

TLAČIAREŇ**„SVÄTEHO GERHARDA“**

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskými písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlačí týka, od najjednoduchšej až do najkrásnejšej prijíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť preveleb. kňazstva a obecných predstavenstiev na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie rozposiela.

OZNAMY**PRE NAŠE NOVINY VYLUCNE****LEN VYDAVATELSTVO****„KREŠTANA“****PRIJIMA.****BUDAPEST,****Prater-ulica číslo 44.**

Za oznamy sa musí hneď platiť.

Hlavná výhra
prípad.
500,000
mariek.

O z n a m
šťastia

Výhry
poisťuje
štát.

Pozvanie k súčasťneniu sa na výhrach veľkej peňazovej loterie od štátu Hamburgu poisťenej na ktorej.

10 millionov 746,990 mariek**Istotne musí sa vyhrať.**

Výhry tejto výhodnej peňazovej loterie, ktorá podľa návrhu len 112,000 žrebov obsahuje, sú nasledovné, totiž:

Tá najväčšia výhra je prípadne 500,000 mariek.

Prvá výhra	300,000 mariek.
1 výhra a	200,000 mariek.
1 výhra a	100,000 mariek.
2 výhry a	75,000 mariek.
1 výhra a	70,000 mariek.
1 výhra a	35,000 mariek.
1 výhra a	60,000 mariek.
1 výhra a	55,000 mariek.
2 výhry a	50,000 mariek.
1 výhra a	40,000 mariek.
3 výhry a	20,000 mariek.
21 výhry a	10,000 mariek.
46 výhry a	5000 mariek.
106 výhry a	3000 mariek.
206 výhry a	2000 mariek.
782 výhry a	1000 mariek.
1348 výhry a	400 mariek.
42 výhry a	300 mariek.
138 výhry a	200, 150 mariek.
35327 výhry a	155 mariek.
8961 výhry a	134, 104, 100 mariek.
9249 výhry a	73, 45, 21 mariek.

Spolu **56,240** výher, a prídu za niekoľko mesiacov v 7 oddeľeniach k istému rozhodnutiu.

Hlavná výhra 1-nej triedy obsahuje 50,000 mariek, vstupuje v 2-tej triede na 55,000 mariek, v 3-tej na 60,000 m., v 4-tej na 65,000 m., v 5-tej na 70,000 m., v 6-tej na 75,000 m., v 7-tej na 200,000 m., a s odmenou 300,000 m. prípad. na 500,000 m.

Na prvé výhrove ťahanie, ktoré je úradne určené, 29 okt. 1898. stojí

Celý pôvodný žreb len 3 zl. 50 kr.
Pol pôvodného žrebu len 1 zl. 75 kr.
Štvrtka pôvodného žrebu len — zl. 90 kr.

Každý z účastných dostane odo mňa po výťahu hneďky úradný soznam bez toho, že on musel písať.

Rozvrh losovania so štátnym erbom, na ktorom vkladky a rozdelenie výher na 7 tried je vidno, popredku zdarma posielam.

Vyplacanie a rozposilka výhrových peňazi odo mňa zrovna na patričných rýchlo a v najprísnejšej tajnosti sa deje.

Objednenia prosím poštovou poukázkou alebo i doberkou.

Nech sa tedy, komu sa ľúbi, obráti s jeho nariadením pre najbližšie ťahanie, hneď, predsa až do

29 október toho roku

dôverne na

JOSEFA HECKSCHER,

bankár a smenková účtovňa v Hamburgu.

1—1